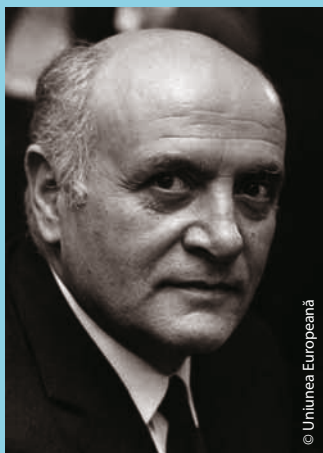

Altiero Spinelli: un federalist implacabil

Altiero Spinelli 1907 - 1986

Omul politic italian Altiero Spinelli se numără printre părinții fondatori ai Uniunii Europene. A fost inițiatorul unui proiect de tratat pentru instituirea unei uniuni europene federale, prezentat de Parlamentul European – așa-numitul „plan Spinelli”. Acesta a fost adoptat de Parlament în 1984, cu o majoritate covârșitoare, și a reprezentat o sursă importantă de inspirație pentru consolidarea tratatelor UE în anii ‘80 și ‘90.

La vârsta de 17 ani, Spinelli s-a înscris în Partidul Comunist, acțiune care a condus la încarcerarea sa de către regimul fascist italian între 1927 și 1943. La sfârșitul războiului, a întemeiat în Italia Mișcarea Federalistă.

A contribuit la unificarea Europei în calitate de consilier al unor personalități precum Alcide de Gasperi, Paul-Henri Spaak și Jean Monnet. Jurist experimentat, a promovat cauza europeană inclusiv în mediul academic și a înființat Institutul pentru Afaceri Internațional din Roma.

Ca membru al Comisiei Europene, a fost responsabil cu domeniul politicii interne, în perioada 1970-1976. Timp de trei ani a fost deputat din partea Partidului Comunist Italian, înainte de a fi ales membru al Parlamentului European, în 1979.

Primii ani de viață

Altiero Spinelli s-a născut la Roma, la 31 august 1907, într-o familie socialistă. De la o vârstă foarte fragedă a devenit activ politic în cadrul Partidului Comunist Italian. În 1926, ca urmare a activităților desfășurate, a fost arestat și găsit vinovat de Tribunalul Special din timpul regimului fascist al lui Mussolini, fiind condamnat la 16 ani și 8 luni de detenție. Zece ani i-a petrecut în închisoare și ceilalți șase cu privare de libertate. În tot acest timp a refuzat să renunțe la idealurile sale și să regrete ceea ce a făcut, chiar dacă acest lucru ar fi însemnat o grațiere. În închisoare, a studiat cu fervoare și a devenit un susținător pasionat al integrării supranaționale, criticând unele poziții politice ale Partidului Comunist. Dezamăgirea legată de partid, precum și informațiile dobândite în timpul studiilor l-au determinat să-i abandoneze pe comuniști și să se alăture cauzei federaliste.

Ideile sale federaliste au început să se contureze în perioada în care a fost ținut captiv pe mica insulă Ventotene. A devenit din ce în ce mai convins că o mișcare federalistă la nivel european ar contribui la contracararea forței distructive a naționalismului.

Manifestul din Ventotene

În timpul petrecut la Ventotene, Spinelli a citit lucrările a diferiți teoreticieni federaliști. Inspirat de gândurile și ideile lor, a redactat, împreună cu alți deținuți politici, Manifestul din Ventotene, în care și-a expus viziunea asupra federalismului și viitorului Europei. Acest manifest este unul dintre primele documente care pledează pentru o constituție europeană. Intitulat inițial „Spre o Europă liberă

și unită”, manifestul susținea că orice victorie asupra puterilor fasciste este inutilă atâta timp cât duce doar la instituirea unei alte versiuni a vechiului sistem european de state-națiuni suverane, dar cu alianțe diferite. Singurul rezultat ar fi izbucnirea unui alt război mondial. Manifestul propunea formarea unei federații europene supranaționale, având ca obiectiv principal conectarea statelor europene în așa fel încât să le fie imposibil să mai intre în război vreodată.

Mișcarea federalistă

După eliberarea din detenție, în 1943, scrierile sale au constituit baza programului pentru Movimento Federalista Europeo (mișcarea federalistă din Europa), pe care a înființat-o în același an. Până la sfârșitul anilor '40 și de-a lungul anilor '50, Spinelli a devenit un adevărat susținător al cauzei federaliste a unei Europe unite. În această perioadă a criticat lipsa de progres în încercările de realizare a integrării europene. Era convins că nu este suficientă doar cooperarea interguvernamentală, cu menținerea suveranității naționale depline, în cadrul unor organizații precum OCDE și Consiliul Europei. Din acest motiv, a continuat să depună eforturi în favoarea integrării. De exemplu, în calitate de consilier politic al primului ministru italian de la acea vreme, Alcide de Gasperi, l-a convins pe acesta să facă presiuni pentru formarea unei Comunități Europene de Apărare, care a eșuat în cele din urmă, spre dezamăgirea lui Spinelli.

Clubul Crocodililor

În anii '60, Spinelli a fost consilier guvernamental și cercetător, a înființat Institutul pentru Afaceri Internaționale din Roma și a fost membru al Comisiei Europene, din 1970 până în 1976. În 1979 a fost ales membru al Parlamentului European. În această calitate, a profitat încă o dată de șansa de a-și promova viziunea federalistă asupra Europei. În 1980, împreună cu alți deputați care îi împărtășeau ideile federaliste, a înființat „Clubul Crocodililor”, denumit astfel după restaurantul din Strasbourg în care se reuneau. Acest club milita în favoarea unui nou tratat european. Membrii săi au înaintat o moțiune Parlamentului European privind înființarea unui comitet special care să elaboreze o propunere pentru un nou tratat privind Uniunea Europeană, care de fapt se dorea a fi o constituție a Europei.

Planul Spinelli

La 14 februarie 1984, Parlamentul European a adoptat propunerea cu o majoritate covârșitoare și a aprobat „Proiectul de tratat de instituire a Uniunii Europene”, așa-numitul „plan Spinelli”. Chiar dacă parlamentele naționale nu au reușit să aprobe tratatul, documentul oferea totuși o bază pentru Actul Unic European din 1986, care a deschis frontierele naționale în vederea creării pieței comune și pentru Tratatul de la Maastricht din 1992, prin care s-a format Uniunea Europeană. Entuziasmul lui Spinelli l-a convins pe președintele francez Mitterand să pună capăt ostilității franceze față de orice abordare asupra Europei care era altceva decât o simplă abordare interguvernamentală. Acest lucru a încurajat și alte guverne europene să stimuleze în continuare procesul de integrare europeană.

Deși nu toate ideile sale ambițioase au devenit realitate, Altiero Spinelli și-a urmărit neîncetat țelul: crearea unui guvern supranațional european pentru a preveni războaiele și pentru ca țările acestui continent să formeze o Europă unită. Gândurile sale au fost sursa de inspirație a multor schimbări în Uniunea Europeană, în special creșterea considerabilă a atribuțiilor Parlamentului European. Mișcarea federalistă organizează și în prezent reuniuni periodice pe mica insulă Ventotene. Altiero Spinelli a murit în 1986, iar clădirea principală a Parlamentului European din Bruxelles îi poartă numele.

Spinelli în Parlamentul European, la scurt timp după adoptarea planului său pentru o Europă federală în 1984.